

RAF – våbenflyvninger til den danske modstandsbevægelse.

Mange flystyrt – modstandskampens store omkostninger.

1. RAF mindesmærke i Rebild bakker. Våbenflyverne.
2. Hvidstengruppens mindemonument i Hvidsten.
3. Mindesten Skæring Hede – modstandsfolkernes henrettelse.
4. Mindelund i Husbjerg Klit – stedet for dræbte modstandsfolks begravelse.
5. Jyske modtagepladser for våben fra England.
6. Organisering af våbenmodtagelse.
7. Modstandslederne – Jylland.
8. RAF grav, Helligsø kirkegård – våbenflyvere.
9. RAF grav, Vang kirkegård – våbenflyver.
10. RAF grav, Fjerritslev kirkegård – våbenflyvere.
11. RAF grav, Løgstør kirkegård – våbenflyvere.
12. RAF grav, Sejerslev kirkegård – våbenflyver.
13. RAF grav, Tornby kirkegård – våbenflyver.
14. Modstandsdistrikt Herning – våbenmodtagelse.
15. Isenbjerg, mindesten – våbenmodtagelse.
16. Nørre Snede, modtageplads ”YVONNE”.
17. Modstandsbevægelsen i Herning og omegn – organisering og bevæbning.
18. RAF mindemonument med propel, Billund/Plougslund – våbenfly.
19. Fredericia. Christianskirkens kirkegård. RAF mindesten og grave.
20. RAF grav, Horne kirkegård – våbenflyver.
21. Befrielsesmindsten, Herning.

RAF – våbenflyvninger til den danske modstandsbevægelse. Mange flystyrt med tab af flyvere – Modstandskampens store omkostninger.

RAF mindesmærke i Rebild Bakker. Rejst for 69 allierede SOE våbenflyvere, som blev skudt ned over Danmark. SOE foretog 415 flyvninger med våben og sabotagemateriel til modstandsbevægelsen. Herunder blev der afleveret 6.300 containere med ca. 650 tons våben nedkastet ved et stort antal modtagepladser spredt ud over landet. (SOE var den hemmelige faldskærmsorganisation *Special Operations Executive i England*). RAF/SOE mistede i alt 18 fly under missioner over Danmark. Fire fly med agenter og materiel til Polen styrtede i Danmark. Ved siderne af mindestenen ses eskadrilmærker tilhørende syv af våbenflyene.

Mindesten ved Hvidstengruppens modtageplads. Stenen blev afsløret den 3. juli 1997.

Mindestenen blev anbragt midt i Hvidsten-gruppens nedkastningsområde, hvor gruppen under besættelsen modtog de første våbensendinger fra England. Pladsens kodenavn var "Mustard Point". Modstandsbevægelsen kan betegnes som en folkelig, dansk bevægelse i samarbejde med de allierede i kampen mod nazismen og tyskerne.

UNDER NEDKASTNINGSOPERATIONER TIL DEN
DANSKE MODSTANDSBEVÆGELSE
I BESÆTTELSESTIDEN 1940 - 1945
MISTEDE 69 ALLIEREDE FLYVERE LIVET

DE TRODSEDE MØRKETS OG ONDSKABENS FARER
I KAMPEN FOR FRIHED OG FRED
DERFOR SKAL DE MINDES TIL SENE TIDER
MED DANMARKS TAKNEMMELIGHED

7. MAJ 1944 Lt. G.D.V. SCHAAP	USAAF	6.-10. FEBRUAR 1945 F/S. L.S. TUCKER F/S. R.Y. FRENCH F/S. W.J. CARTHEW F/S. G.C. TOES W/O. R.J. BALL Sgt. W.M. HARAGAN	RAAF RAAF RAF RAF RAF RAF	3. APRIL 1945 P/O. T.A. MCBEATH	RCAP
6. MAJ 1944 F/O. H.H. McMULLEN F/O. K.J. MURPHY F/O. L.F. STANNARD Sgt. B. STYNES Sgt. A.A. MCPHERSON Sgt. L.L.J. SMITH Sgt. R. BOFFEY	RAAF RCAP RAF RAF RAF RAF RAF	23.-24. FEBRUAR 1945 F/S. E.W. SINKINSON Sgt. F.W. WEBSTER F/S. B.R. HASLER Sgt. G. COLE F/S. H.T. BATTEN P/O. A. SHARMAN Sgt. G.A. LETTS	RAF RAF RAF RAF RAF RAF RAF	12. APRIL 1945 F/L. W.R.F. CURRY F/S. F. CAIRNS F/O. K.W.T. RIGBY F/S. S.N. HUNSDON Sgt. R.F. SHEEN Sgt. S.E. JONES	RAF RAF RAF RAF RAF RAF
7. OKTOBER 1944 P/O. R.F. PHILP	RAAF	5. MARTS 1945 W/Cdr. M.A. BROGAN F/L. H.O. SHARMAN F/O. F.J. WATSON F/O. H.T. WIGLEY F/O. N. CLARKE W/O. F. MAHONEY W/O. E.E. GRAY	DFC RAF DFC RAF DFM RAF DFC RAF RAF RAF RAF	19. APRIL 1945 W/O. R.F. MACKRILL F/S. F. BRIDGE F/S. R.H. HEALEY F/S. J. SMEDLEY F/S. W.H. HALL Sgt. A.W. PANNELL	RAF RAF RAF RAF RAF RAF
25.-27. NOVEMBER 1944 F/L. R.R. WITHAM F/O. T.P. MCHALE F/O. C. ELLEMAN F/S. A.H. BEDGGOOD Sgt. K. NAYLOR F/O. G.H.B. SLINN Sgt. R.H. BERRETT	RAAF RCAP RAF RAF RAF RAF RAF	2.-3. APRIL 1945 F/O. N. CARROL W/O. G. HUGHES W/O. S.J.V. PHILOW W/O. J. GRAIN F/S. A. BENNETT F/S. R.E. MARSHALL	RAF RAF RAF RAF RAF RAF	23. APRIL 1945 F/O. G.A. MOMBRUN F/O. W.G.H. HUNT F/S. J.H. HAMILTON F/S. K.E. JOHNSON	RAF RAF RAF RAF
2.-3. DECEMBER 1944 F/O. G.F. NICHOLS Sgt. A.C. BUTLER Sgt. P.A.W. FILER F/S. J.A. GOLDING F/S. J.G. HARRIS P/O. C.E. TERRELL F/S. L.W. POWLSON	RAF RAF RAF RAF RAF RAF RAF	26.-27. APRIL 1945 F/S. J. AYERS	RAF RAF RAF RAF RAF RAF	26.-27. APRIL 1945 F/O. G.C. SMALE	RAF

RAF mindesmærke Rebild Bakker, rejst 1990 – navneplade i bronze med 69 navne og datoer. To besætninger, fly fra Sqdn. 138, nedstyrtet 27. november 1944 og 3. december 1944, har ikke nogen kendt gravplads. Flyverne er formodentlig forsvundet i havet.

RAF/SOE våbenflyvninger over Danmark.

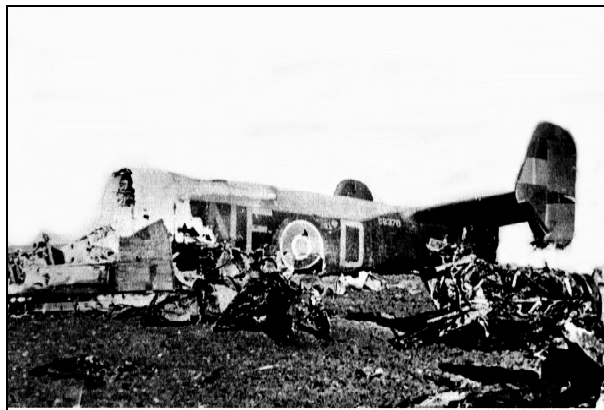
Den britiske ”Sæt Europa i flammer” organisation, SOE (Special Operations Executive), rådede over blandt andet to eskadriller fly fra Royal Air Force, No. 138 Squadron og No. 161 Squadron. Det var yderst hemmelige enheder, der udelukkende fløj for SOE fra flyvepladsen Tempsford nær London.

De to eskadriller udførte i alt under krigen 4622 flyvninger over Europa og mistede 132 fly. De hemmelige flyvninger drejede sig om transport af materiel til modstandsbevægelserne i de besatte lande samt om flyvninger med faldskærmsagenter, som i nattens mørke blev landsat bag fjendens linier. Agentens opgaver var at hjælpe modstandsbevægelsen.

Special Operations Executive (SOE) var en engelsk organisation med særlige afdelinger for de besatte lande i Europa. SOE stod i hemmelig radioforbindelse med modstandsfolkene og støttede de illegale bevægelser med våben og hjalp med uddannelse af faldskærmsfolk, som blev nedkastet med faldskærm i besatte lande, således også i Danmark. SOE organiserede transport af våben og sabotagemateriel til frihedskæmperne. Våbenflyvningerne for SOE blev i begyndelsen foretaget af Squadrons No. 138 og 161, som havde hjemsted på Tempsford Airbase. Senere blev Squadrons No. 196, 295, 298, 299, 570 og 644 indsat bl.a. som forstærkning ved flyvninger med våben til Danmark i 1945.

I alt foretog RAF under SOE ledelsen 415 vellykkede operationer til Danmark, 268 operationer blev aflyst på grund af indtrufne omstændigheder. Ved nedkastning på de mange modtagepladser sørgede RAF for levering af i alt 6.300 containere indeholdende 650 tons ammunition, våben og sprængmidler. Undertiden også andre forsyninger.

Antallet af flyvere, som omkom ved nedskydning over Danmark, er på 69. Til sammenligning, så mistede No. 138 Squadron 70 fly ved operationer over Europa. Under våbenflyvninger til Polen mistede Sqdn. 138 fire fly over Danmark.

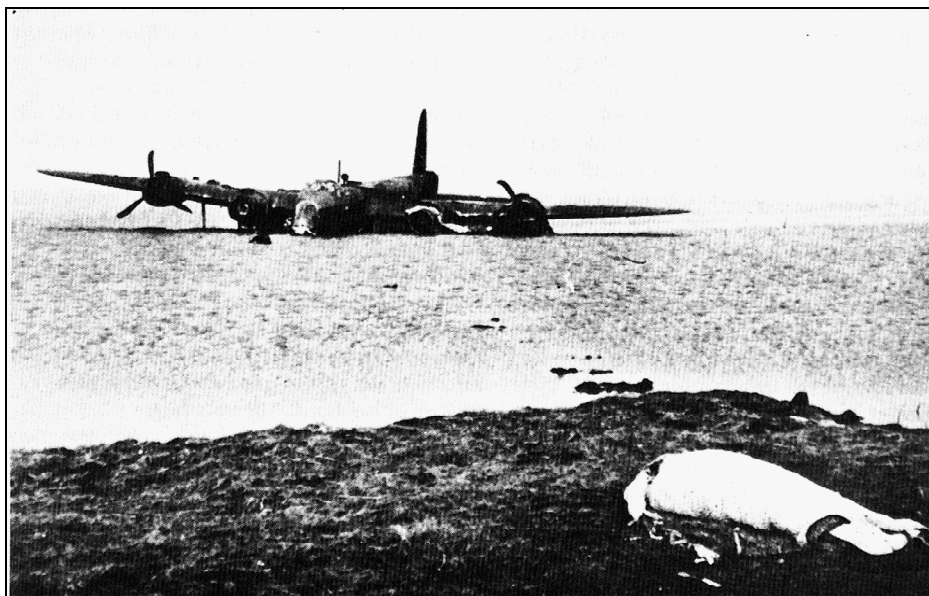

Halifax BB378 fra 138 Sqdn. Nedstyrtet ved Gyldenløveshøj 10. dec. 1943.

Hen mod krigen slutning var der stor aktivitet med transport af våben til den danske modstandsbevægelse. Den 12. april 1945 blev der om natten foretaget 35 SOE flyvninger over Danmark med våbenedkastning på 26 jyske, 1 fynsk og 8 sjællandske modtagepladser. Ved kontakten med SOE blev den danske modstandsbevægelse organiseret og udbygget. De allierede våbenflyvere havde på deres farlige missioner sørget for, at frihedskæmperne fik det nødvendige materiel, således at kampen mod nazismen blev en realitet her i landet. Frem til december 1943 havde der ikke været tab i forbindelse med flyvningerne til Danmark.

1. 10. dec. 1943. Halifax BB378 fra 138 Sqdn. Nedstyrtet ved Gyldenløveshøj på Sjælland. Her mistede RAF det første fly i forbindelse med en SOE operation. Både besætning og passager, Flemming B. Muus, overlevede styrtet.
2. 7. maj 1944. Natten mellem 6. og 7. maj styrtede en Sqdn. 406, USAAF Liberator maskine ned ved Skjern. Navigatøren omkom og blev begravet i Lemvig. De øvrige syv flyvere overlevede. To nåede ved modstandsbevægelsens hjælp tilbage til England
3. 8. maj 1944. Halifax LL 192 fra 138 Sqdn. forsvandt over Kattegat under returflyvning fra våbenedkastning over pladsen "Olav" i Jylland. Et besætningsmedlem er begravet i Frederikshavn og to i Sverige. Fire flyvere forsvandt i havet.
4. 7. oktober 1944. Stirling LK 238 fra Sqdn. 161 styrtede ned ved Vemb vest for Holstebro. Et besætningsmedlem omkom – er begravet i Gørding. Seks mand overlevede. Fire mand kom til Sverige, og to blev fanget af tyskerne.
5. 27. november 1944. Stirling LK 149 fra 138 Sqdn. på nedkastningsmission over Fyn ved Krengerup. Under returflyvning nedstyrtning i havet. Besætningen omkom. De syv flyveres navne er med på Rebild-stenen. Ingen andre oplysninger fundet.
6. 3. december 1944. Stirling LK 143 fra 138 Sqdn. Forsvandt på vej til nedkastningsmission til to jyske pladser, Meta og Marius. Syv navne på Rebild-stenen.
7. 10. februar 1945. Stirling LK 279 fra 138 Sqdn. På vej til plads "Niels" ved Østerballe på Fyn. Nedstyrtet i Gamborg Fjord. Besætningen omkom. To flyvere senere fundet. En flyver er begravet i Fredericia (F/Sgt. Richard York French, RAAF). Begravet i Middelfart F/Sgt. William John Carthew, fundet i Fænøsund, begravet 11. juli 1945.
8. 23. februar 1945. Stirling LK 149 fra 138 Sqdn. På vej til plads "Marie" ved Hobro. Forsvandt over Nordsøen. Tre druknede flyvere inddrev på Vestkysten. Fire forsvandt i havet. Sgt. G.A. Letts og P/O. Arthur Sharman blev fundet på stranden ved Thorsminde. Begravet på Sdr. Nissum kirkegård den 25. februar og den 1. marts 1945 af tyskerne, se side 18. Flyets navigatør, Sgt. F.W. Webster, blev først begravet i klitterne af tyskerne. Fundet af strandfogeden og begravet på Nr. Haurvig kirkegård 1. juli 1945. Se side 9.
9. 4. marts 1945. Stirling LJ 999 fra 138 Sqdn. Våbenedkastning på Sjælland. Styrtede ned / nødlandede i Ringkøbing Fjord ved Tipperne. Hele besætningen overlevede.
10. 5. marts 1945. Stirling LK 312 fra 161 Sqdn. Under mission til modtageplads, Distrikt 1 i Vendsyssel styrtede flyet ned i Limfjorden ved Livø. Hele besætningen omkom. Flyets pilot, chef for Sqdn. 161, Wing Commander M.A. Brogan, blev fundet i Limfjorden den 12. maj 1945. Begravet på Fjerritslev kirkegård den 15. maj. Radiotelegrafisten, F/Lt. H.O. Sharman blev fundet på stranden ved Bygholm Vejler den 20. maj 1945. Hans begravelse foregik i Fjerritslev den 23. maj 1945. De øvrige besætningsmedlemmer er begravet i Løgstør, fire mand, og i Sejrslev, Mors, en mand.
11. 3. april 1945. Stirling LK 193 fra 196 Sqdn. Nedstyrtet i havet ud for Cromer på vej til modtageplads på Lolland. Besætningen omkom og ligger begravet i Cambridge.
12. 3. april 1945. Stirling LJ 942 fra 299 Sqdn. På vej til modtageplads på Orø i Isefjord blev flyet ramt af flak ved Melby og styrtede ned i Roskilde Fjord. Flyets bombekaster, P/O. T.A. McBeath, blev efter krigen fundet nedgravet i en grøft nær Værløse Flyveplads. Den 9. juni 1945 blev han begravet på Værløse kirkegård. To andre sårede flyvere fangede tyskerne, og tre mand kom ved modstandsbevægelsens hjælp videre til Sverige.
13. 12. april 1945. Stirling PK 228 fra 299 Sqdn. Flyet var på vej fra modtageplads vest for Fjerritslev, da det styrtede i havet. Hele besætningen omkom. Piloten, F/Lt. W.R.F. Curry, blev fundet drevet i land ud for Tornby den 7. juni 1945. Hans begravelse

- foregik den 9. juni 1945. Flyets navigatør er begravet i Helligsø. Resten af besætningen forsvandt i havet.
14. 19. april 1945. Halifax NA 344 fra 298 Sqdn. På vej til modtageplads "Leif" ved Fasterholt styrtede flyet i havet. Hele besætningen omkom. Den 2. juni 1945 blev liget af flyets pilot, Wt/O. R.F. Mackrill, fundet på stranden ved Vangså. Den 5. juni foretog lokale folk begravelsen af en ukendt, britisk flyver. Er senere identificeret. En af flyets skytter, F/Sgt. F. Bridge, drev ind på stranden ved Bøvling Klit. Den 6. juni 1945 blev han begravet på Sdr. Nissum kirkegård. Fem flyvere forsvandt i havet.
 15. 23. april 1945. Stirling LJ 645 fra 570 Sqdn. På vej til to jyske modtagepladser blev flyet syd for Århus ramt af flak, hvorpå det styrtede ned ved Lystrup. Tre besætningsmedlemmer omkom ved styrtet. Piloten, F/O. G.A. Mombrun, døde senere på tysk lazaret. Fire flyvere er begravet på Århus Vestre Kirkegård. To besætningsmedlemmer blev en kort tid krigsfanger.
 16. 26. april 1945. Stirling LJ 950 fra 295 Sqdn. Ramt af flak. Nødlandede ved Tipperne i Ringkøbing Fjord. Bombekasteren, F/O. G.C. Smale, blev hårdt såret ved styrtet og blev indlagt på et tysk lazaret, hvor han døde den 8. maj. Han er begravet på Horne kirkegård samme dag. De øvrige fem flyvere overlevede.
 17. 26. april 1945. Stirling LK 567 fra 295 Sqdn. På vej retur fra våbenedkastning på Fyn blev flyet ramt af flak ved Vandel flyveplads, hvorpå det styrtede ned ved Plovslund, nær Billund. Ved styrtet omkom bombekaster, Fl./Sgt. J. Ayers. Han er begravet på Fredericia Nordre Kirkegård. De fem øvrige flyvere fik straks hjælp af modstandsbevægelsen og undgik tilfangetagelse.
 18. 26. april 1945. Halifax NA 672 fra 644 Sqdn. På vej retur fra våbenedkastning på Lolland sent på natten styrtede flyet ned i Ringkøbing Fjord. Fjordfiskerne gik straks i aktion og reddede flyets besætning bestående af tre fra New Zealand, to fra England og en fra Canada.

Den 4. marts 1945. Stirling LJ 990 Q af 138 Sqdn. Nødlandet i den sydlige del af Ringkøbing Fjord. Retur fra våbenedkastning over Sjælland. Ramt af flak ved Nymindegab. Hele besætningen blev reddet af fiskere.

Efter 1945 er der rejst mindesmærker ved mere end 50 nedstyrtningssteder i Danmark. Desuden er der på mange kirkegårde anlagt RAF gravsteder, som gennem årene har været det centrale samlingspunkt ved mindehøjtideligheder under afholdelse af 5. maj arrangementer.